

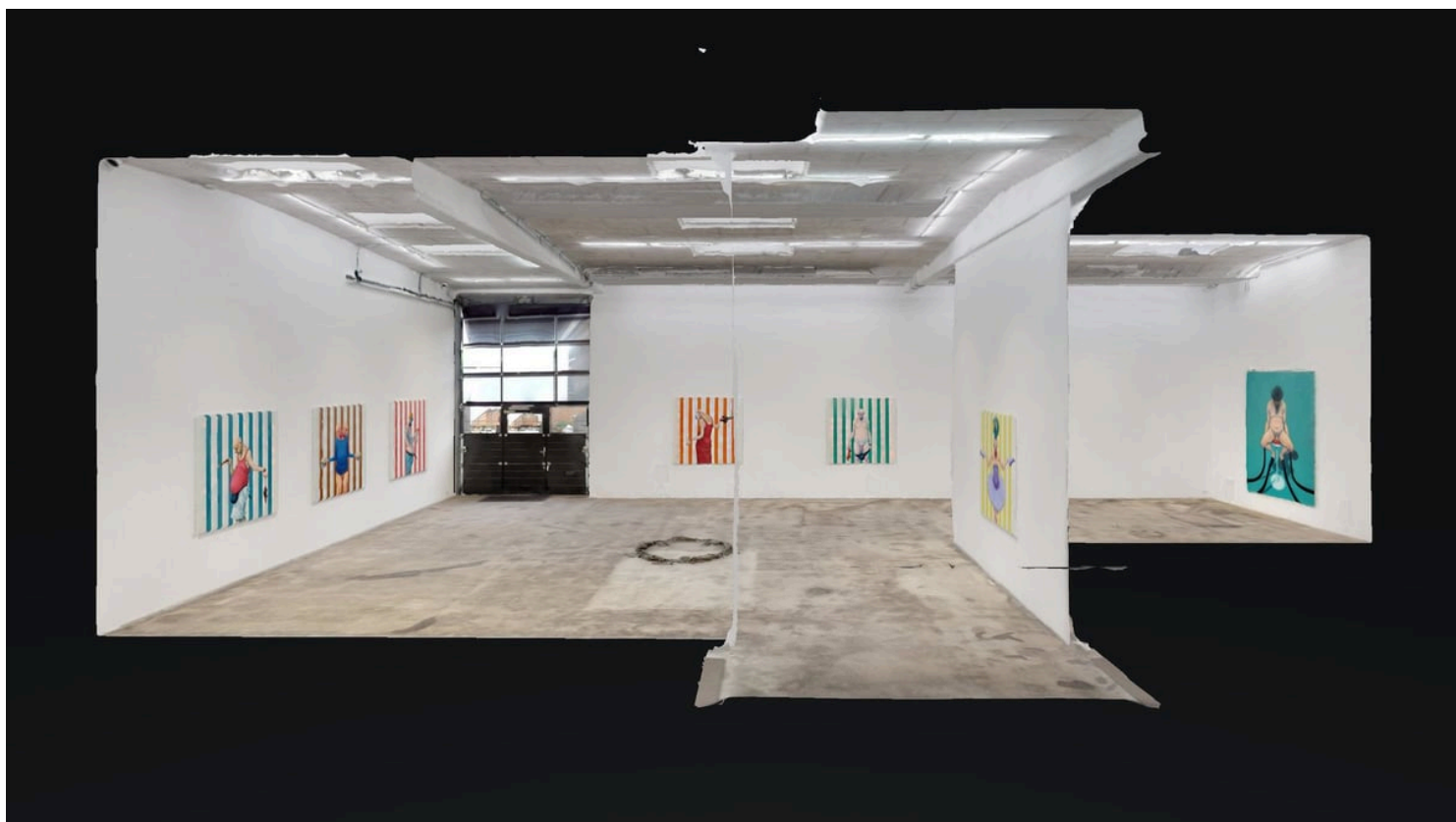
Interview

Kunsten online: Et godt alternativ eller et tveægget sværd i jagten på synlighed?

Af

Ole Bak Jakobsen

21. april 2020

Michael Kviums udstilling *Pale Male Tales* på Nils Stærk. I 3D- onlineversion via Artland App.

7 Del

Coronakrisens lukkede udstillingsrum sætter spot på en stærk tendens: Et stadig større fokus på at præsentere kunsten online. Men er det ønskeligt, og hvad betyder det egentlig, når kunsten bliver en virtuel oplevelse? Julie Alf fra Enter Art Fair og Christopher Sand-Iversen fra SixtyEight Art Institute tolker situationen forskelligt.

info

SixtyEight Art Institute

Christopher Sand-Iversen

Artiklen fortsætter efter annoncen

Annoncering på artmatter.dk

Coronakrisens lukkede udstillingsrum sætter spot på en stærk tendens: Et stadig større fokus på at præsentere kunsten online. Men er det ønskeligt, og hvad betyder det egentlig, når kunsten bliver en virtuel oplevelse? Julie Alf fra [Enter Art Fair](#) og Christopher Sand-Iversen fra [SixtyEight Art Institute](#) tolker situationen forskelligt.

Hvor går man hen, når kunstmuseet er lukket, når udstillingerne ligger sovende i mørke rum, når performances er noget, man må tænke sig til, og ferniseringer, talks og debatarrangementer aflyses på stribe?

Under coronakrisen bliver internettet i sandhed et hotspot. Det er her *alle* kunstscenens aktører bevæger sig hen. Udstillinger bliver nu omformuleret til 'onlineudstillinger'. Louisiana lancerer *LOUISIANA LIVE online*, Vejle Kunstmuseum laver et "onlineunivers" omkring

udstillingen *Navigeringer*, mens Regelbau 411 og Tabita Rezaire henviser til www.mooncenter.org i forbindelse med sidstnævntes udstilling i kunstbunkeren i Vestjylland. Dette bare nogle få eksempler.

Læs også:

[Guide til virtuelle kunstoplevelser](#)

Med andre ord: Covid-19 sætter spot på en tendens, som var markant også inden krisen satte ind: Et stadig større fokus på at præsentere kunsten online.

Kunstens institutioner har digitaliseret deres samlinger, udstillinger er dokumenteret i utallige arkiver. Der ligger billedserier, podcasts, videoer, interviews og flyder derude i nettets uendelige rum. Man kan via skærmen derhjemme vandre gennem Louvre, Moma og Musée d'Orsay på Google Arts & Culture (via Street View-funktionen), og platforme som Artland.com tilbyder 3d præsentationer af et hav af galleriudstillinger verden over.

Også kunsthandlen er naturligvis gået på nettet. Ifølge en rapport fra 2019 produceret af UBS (multinationalt investeringsbank- og finansselskab) sammen med Art Basel (multinational kunstmesse-gigant med årlige manifestationer i Basel, Miami og Hong Kong) hedder det, at det netbaserede kunstsalg udgjorde 9% af det samlede salg i verden (på 64,1 milliarder dollar), og at det er et marked i vækst. En stadig stigende skare af kunstkøbere er altså villige til at kaste betydelige beløb efter kunstværker, de kun har set i digitale versioner.

Læs også:

[Er online-kunsthandlen en trussel mod de fysiske gallerier?](#)

Enter Art Fair, 2019. Foto: I do art agency.

Virtuel kunstmesse

Spørgsmålet er, hvad vi skal mene om det?

En af de aktører på den danske kunstscene, der (i samarbejde med netop Artland) har splejset den digitale præsentation af kunsten helt ind i sit DNA, er kunstmessen Enter Art Fair, som nok debuterede i fysisk form i et stort telt på Refshaleøen sidste år, men som også foregik virtuelt i en 3D-version, hvor man kunne se på kunst fra hele verden.

“Jeg er da brandærgerlig over den retning, tingene har taget. Det er hårdt for verdens gallerier, kunstnerne og messer lige nu”, fortæller Julie Alf, der er direktør for Enter, om corona-lukningerne. Hun siger dog i samme åndedræt, at “for vores vedkommende er vi så heldige, at vi rent faktisk er forberedt på denne situation – helt uden vi selv vidste det”.

“I denne tid må man finde nye og andre muligheder for at fortsat opleve kunst, når man nu er afskåret fra den fysiske kunstoplevelse. Disse muligheder er blandt andet vores virtuelle messe, der viser 3D film fra de deltagende galleriers udstillinger samt talks og performances, der vises online. Også før coronakrisen var disse alternativer til stede, men måske har flere fået øjnene op for dem nu, hvor der i en periode ikke har været andre muligheder, og hvor man i det hele taget har været nødt til at gebærde sig i verdenen mere digitalt end normalt”.

Vi uddannes lige nu

Julie Alf henleder opmærksomheden på, at vi i disse tider oplever en stejl indlæringskurve: At ældre, der før var bange for at tænde en computer eller bruge penge på nettet, lige nu lærer at gå online og handle, og at alle må lære kunsten at holde møder og mødes online.

“Lur mig om mange ting ikke vil blive forbedret i denne proces. Lige så vel med kunsten: Teknologien er der, og mulighederne for at opleve kunsten i det virtuelle rum er voksende. Havde denne krise været for bare et par år siden, havde vi ikke haft de samme teknologiske muligheder. Isolationen havde været endnu mere markant”.

“Samtidig er der fundet nye veje i kraft af det virtuelle format til at formidle både budskaberne i kunsten, skabelsesprocessen samt de reelle værker. Formidlingen bliver i dette format meget nutidig og meget relevant”, fortsætter Julie Alf, og peger i den forbindelse på en række gode eksempler på online-formidling af kunsten:

“SMK har blandt andet kørt SMK HIGHLIGHT på de sociale medier, hvor de dagligt highlighter og fortæller om et udvalgt værk. Deres online samling giver en mulighed for et indblik i hele deres samling. Sikkert også værker, som ikke hænger fysisk fremme på museet. I en anden kategori kan man opleve det tyske König Galerie, der ugentligt præsenterer en LIVE optagelse på Instagram, hvor galleristen laver eksklusive studio visits og har 'private' samtaler med kunstnerne. Formatet er dogmeagtig i en håndholdt optagelse, der senere kan ses eller genses på YouTube.

Sidst, men ikke mindst vil jeg nævne danske Format Art Space, som har tilpasset sit koncept One Size Fits All til det digitale format og lavet en kunstformidlende salgsplatform, hvor kunstnernes værker kun vises og sælges online på bestemte tidspunkter. Jeg synes, at de alle er gode eksempler på, hvordan man virtuelt kan formidle kunst, hvad enten målet er fordybelse, opdagelse eller salg”.

Kunsten online i fremtiden

Hvis du ser i din krystalkugle, har du så et bud på hvilke online-formidlingsformer, vi vil se i fremtiden?

“Jeg tror, at vi i fremtiden vil holde fast i de formidlingsformer, der giver os et indblik 'behind-the-scenes' a la de eksempler, som jeg lige har beskrevet. Dette er unikke indblik, som normalt kun er for de få indviede, men som igennem dette format kan opleves af alle.

Ligesom i mange andre af hverdagens gøremål er vi blevet dygtigere til at gebærde os virtuelt – og det tror jeg, at vi bliver ved med at praktisere. Også i kunstens verden. Men der, hvor det virtuelle skal fungere som en 'nød'-erstatning og kun er opstået som et alternativ til udeblivelsen af den fysiske oplevelse – forbliver det kun det – et alternativ”.

Julie Alf ser i denne sammenhæng da heller ikke nogen fare for, at de fysiske udstillingsrum mister terræn til fordel for den markante oprustning på online-formidlingen.

“Jeg tror tværtimod, at den øgede virtuelle tilgang gør kunsten mere tilgængelig og relevant for en større og ny målgruppe af kunstinteresserede. En målgruppe, der med sit nye indblik og viden bliver mere modige og får øjnene op for at opleve kunsten fysisk”.

Præsentation af Kato fra kollektivet KANA ifbm. serien *The Work of Living Transformation*, der var en del af udstillingen *The Work of Living Labour*, 2019. Foto: SixtyEight Art Institute.

At insistere på at kunsten har sin fysik

En af de aktører, der i den nuværende situation har fravalgt at transformere deres udstilling til en online-version, er det lille kunstnerstyrede projektrum SixtyEight Art Institute, som har til huse i Gothersgade i København, og som har en udtalt researchbaseret tilgang til deres udstillinger, seminarer og andre begivenheder.

Det ligner næsten et *statement*, og Christopher Sand-Iversen, der er stedets direktør, forklarer, at det overordnet handler om to ting: dels kunstopplevelsen i sig selv, og dels de økonomiske vilkår.

“Vi i kunstbranchen sidder i forvejen ofte i økonomisk trængte situationer og skal skabe og leve under økonomiske forhold, som er nærmest uhørt udenfor de kunstneriske felter”, forklarer han.

“En del af vores virke på SixtyEight er, at vi gerne vil insistere på, at vi skal have et fysisk rum i byen, hvor folk kan komme og få kunstopplevelser. Oplevelsen af kunst, når man går ind i et rum dedikeret til det, involverer på mange forskellige måder kroppen – og ikke kun synet og/eller hørelsen – men det samlede menneskelige sensorium, hvis man kan sige sådan”.

Sand-Iversen peger på, at dette element reduceres eller forsvinder online:

“Selvom man kan kombinere lyd og billede, skabe 3D scenarier, interaktive oplevelser osv. er det ikke det samme som at stå med oplevelsen af værkerne fysisk omkring én”.

“Ved at rykke massivt online, risikerer man at sende signalet, at samtidskunsten sagtens kan klare sig uden fysiske rum, at de ikke er nødvendige. Og som følge af det, at vi udvikler en meget begrænset ide om, hvad kunst kan være, og hvilken slags oplevelser den kan byde på”.

Dette kan ifølge Christopher Sand-Iversen også have økonomiske konsekvenser:

“Man risikerer at sende signalet, at der ikke er behov for, at fonde skal støtte udstillingsrum i byen, fordi det hele kan jo bare vises online”.

“Hvis der ikke bevares rum som vores – og mange andre – i byen til formålet at vise samtidskunst – og kunsten generelt – bliver byen oplevelsesmæssigt fattigere for alle. Sådant en udvikling vil også risikere at bidrage til endnu ringere økonomiske vilkår for kunstbranchen, da man nemt ville kunne argumentere for, at folk ikke behøver noget særlig honorar eller løn for at lægge ting online. Vi skal værne om vores faglighed som kunstnere og kuratorer, og sørge for at vi ikke med en velment entusiasme skaber dårligere vilkår på længere sigt”.

Sara Duffy under hendes performance *The Strongroom* under åbningen af *Faraway Rendezvous* hos SixtyEight Art Institute. Foto: Matthias Hvass Borello

Man kan også fordybe sig i en bog

Sand-Iversen forstår impulsen og ønsket om at lægge ting online for at kunne tilbyde folk kunstoplevelser selv i denne periode, hvor vi skal være meget hjemme.

“Det er naturligvis særdeles vigtigt, at man har adgang til den åndelige berigelse, som kunst og kultur er netop i sådan en tid. Men der er jo fuld adgang til vores arkiv over udstillinger – som der er hos alle mulige andre. Man kan bruge noget tid på at fordybe sig i noget, man gik glip af, eller gå tilbage til noget, man så for længe siden og har funderet lidt over siden”.

“Man behøver ikke altid jage det nyeste af det nye, eller søge “konstant synlighed”. Man kan argumentere for, at det er en impuls, der er overtaget fra den globaliserede markedsøkonomis model uden den nødvendige overvejelse eller selvgranskning: nemlig at vi skal konsumere hele tiden, så meget som muligt. Vi kan jo efterhånden se, hvor sådan en levemåde fører os hen”.

“Man kan også vælge at fordybe sig i en bog, om det en kunstnerbog, en kunstnermonografi, lidt teori man aldrig fik læst, eller noget litteratur”, slutter Christopher Sand-Iversen.

Læs også:

[Anmeldelse af udstilling med Kristoffer Ørum og Emily Rosamond på SixtyEight Art Institute](#)

Fakta

Enter Art Fair

foregår i år 28-30 august Tunnelfabrikken Nordhavn
2150 Copenhagen K

[Relaterede profiler](#)

Christopher Sand-Iversen

Artiklen fortsætter efter annoncen

Annoncering på artmatter.dk

Home

Journal

Guide

Live

Om

Annoncering
Kontakt

Nyhedsbrev

Få tilsendt vores inspirerende nyhedsbrev, hvor vi oplyser om kunstneriske events, ferniseringer, udstillinger.

Email

→ Send

Copyright © 2025 — All rights reserved

